Przełożenie podstawy programowej na konkretne działania edukacyjne.
Planowanie pracy nauczyciela w grupie zróżnicowanej.

dr Magdalena Zając

Mazowiecki Kurator Oświaty
Al. Jerozolimskie 32, 00-024 Warszawa

WCIES

MSCDN
MAZOWIECKIE SAMORZĄDOWE
CENTRUM DOSKONALENIA NAUCZYCIELI

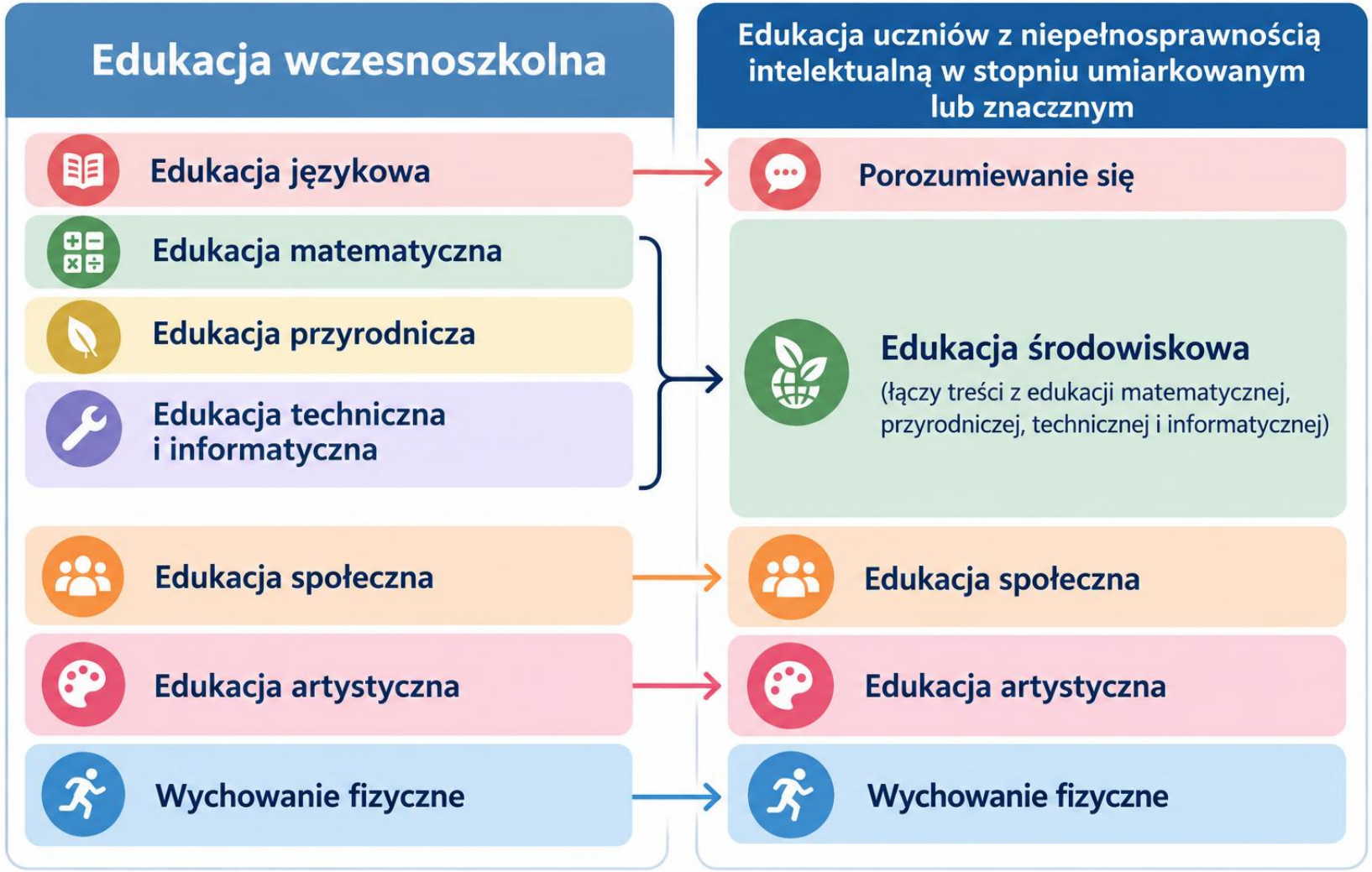
2 podstawy - realizacja

- Punktem wyjścia jest przyjęcie, że **wspólna lekcja nie oznacza jednakowych celów, treści, zadań ani sposobów oceniania wszystkich uczniów**. Uczeń z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym realizuje właściwą dla siebie podstawę programową. Lekcja języka polskiego, matematyki, przyrody, języka obcego, fizyki czy chemii tworzy natomiast **kontekst i sytuację edukacyjną**, w której można osiągać efekty z różnych podstaw.

model planowania to:

- **WSPÓLNY TEMAT → WSPÓLNE DOŚWIADCZENIE → RÓŻNE EFEKTY → RÓŻNE ZADANIA → ZRÓŻNICOWANE WSPARCIE → WSPÓLNE UCZESTNICTWO → INDYWIDUALNA OCENA POSTĘPU**

I etap edukacyjny - planowanie

Nie należy automatycznie tworzyć równoległego systemu kształcenia.

pytanie:

- **Które zajęcia edukacyjne uczeń może realizować wspólnie z klasą, a które wymagają odmiennej organizacji?**

Dlatego organizacja może obejmować:

- wspólne zajęcia z klasą;
- pracę w mniejszej grupie;
- pracę w grupach zadaniowych;
- zajęcia prowadzone przez dwóch nauczycieli;
- okresowe wsparcie nauczyciela współorganizującego;
- zajęcia rewalidacyjne;
- odpowiednie formy pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
- działania w naturalnym środowisku – np. sklep, biblioteka, urząd, komunikacja publiczna, instytucja kultury;
- indywidualną pracę z uczniem w zakresie wynikającym z jego potrzeb i obowiązujących przepisów.

Klasa V – plan lekcji

Godzina	Edukacja ogólnodostępna (przedmiot)	Zajęcia realizowane w edukacji uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym
1	Wychowanie fizyczne (W-F)	Wychowanie fizyczne
2	Przyroda	Edukacja środowiskowa
3	Plastyka	Edukacja artystyczna
4	Matematyka	Edukacja środowiskowa
5	Język polski	Porozumiewanie się
6	Godzina wychowawcza	Edukacja społeczna
7	—	Zajęcia rewalidacyjne

MSCDN

Elastyczność nie oznacza dowolności - każda decyzja powinna dać się uzasadnić czterema pytaniami:

1. Z jakiej potrzeby ucznia wynika?
2. Jaki efekt podstawy pozwala osiągnąć?
3. Dlaczego wybrano taką formę organizacji?
4. Skąd wiemy, że zastosowane rozwiązanie jest skuteczne?

Język polski

Temat: Bohater literacki – jego zachowanie i emocje

Klasa czyta fragment tekstu, analizuje zachowanie bohatera, określa jego cechy, wyszukuje informacje w tekście i uzasadnia własną opinię.

Uczeń z NI umiarkowaną lub znaczną uczestniczy w **tej samej sytuacji edukacyjnej**, ale może realizować inne efekty. Może:

- rozpoznawać głównych bohaterów;
- dopasowywać bohatera do ilustracji;
- wskazywać emocje bohatera;
- rozpoznawać sytuację przyjemną i nieprzyjemną;
- określać zachowanie jako właściwe/niewłaściwe;
- przewidywać prostą konsekwencję zachowania;
- dokonywać wyboru między dwiema możliwościami;
- wyrażać własną opinię: „lubię”, „nie lubię”, „chcę”, „nie chcę”;
- odpowiadać na proste pytania;
- wykorzystywać symbole lub AAC.

- **Wspólne zakończenie:** wszyscy odpowiadają na pytanie: „Co zrobiłbyś na miejscu bohatera?”, ale mogą zrobić to w różny sposób – rozbudowaną wypowiedzią, jednym zdaniem, wskazaniem ilustracji, gestem albo AAC.
- Nie tworzymy więc dla ucznia „łatwiejszej lektury”. **Ten sam tekst staje się środowiskiem rozwijania komunikacji, dokonywania wyborów, rozumienia relacji i wyrażania własnego zdania.**

Matematyka

Temat: Obliczenia pieniężne

Klasa rozwiązuje zadania tekstowe, oblicza koszt zakupów, porównuje ceny i oblicza resztę.

Uczeń z NI może:

- rozpoznawać pieniądze;
- dobierać monetę lub banknot do ceny;
- rozpoznawać „droższe–tańsze”;
- wybierać produkt;
- przygotować listę zakupów;
- odnaleźć produkt według zdjęcia;
- sprawdzić cenę;
- przekazać pieniądze sprzedawcy;
- korzystać z kasy samoobsługowej;
- kontrolować liczbę kupowanych produktów.
- Uczniowie wykonują zadania z treścią dotyczące obliczeń pieniężnych.
- Uczeń z NI otrzymuje 10 zł, odnajduje produkt oznaczony ceną 6 zł, dokonuje wyboru i „kupuje” go.
- Wszyscy pracują nad **tym samym problemem – zakupami**, ale zakres kompetencji matematycznych i funkcjonalnych jest zróżnicowany.

Przyroda

Temat: Pogoda

Klasa obserwuje składniki pogody, posługuje się termometrem, analizuje zachmurzenie i opady, prowadzi obserwacje.

Uczeń z NI może:

obserwować → rozpoznawać → nazywać/wskazywać → dokonywać wyboru → działać.

- Przykładowe zadania:

„Jaka jest dziś pogoda?”

słonecznie
pada
śnieg
wieje

Następnie:

„Co założysz?”

- Uczeń wybiera odpowiednie ubranie.
- Kolejne pytanie:

„Czy możemy bezpiecznie wyjść?”

- W ten sposób jedna lekcja rozwija jednocześnie obserwowanie środowiska, komunikowanie się, dokonywanie wyborów, dbanie o siebie oraz bezpieczeństwo.

Warto wprowadzić krótki model planowania:

Nie potrzeba dwóch rozbudowanych konspektów każdej lekcji.

Pytanie	Ustalenie zespołu
Co robi klasa?	wspólna sytuacja
Czego może uczyć się uczeń z NI?	efekt jego podstawy
Co konkretnie zrobi?	aktywność
Czego potrzebuje?	materiał/wsparcie/AAC
Po czym poznamy postęp?	obserwowalny wskaźnik

Realizacja podstawy nie odbywa się wyłącznie podczas lekcji.

stołówka → samodzielność, wybór, zachowanie społeczne
biblioteka → komunikacja, korzystanie z instytucji
sekretariat → załatwianie prostych spraw
boisko → współpraca, aktywność fizyczna
sklep → pieniądze, komunikacja, orientacja
wycieczka → bezpieczeństwo, planowanie, samodzielność
uroczystość szkolna → uczestnictwo społeczne
projekt klasowy → współpraca, decyzje, sprawczość.

Cała szkoła jest środowiskiem realizacji podstawy programowej.

MSCDN

Dziękuję za uwagę

MSCDN
MAZOWIECKIE SAMORZĄDOWE
CENTRUM DOSKONALENIA NAUCZYCIELI